

زريني کرښي

د محترم او استاد نثار صمد واصفي صاحب

زريني کرښي لومړی ټوک

ترتيب او وړاندې کونکی زاهد عزيز

Ketabton.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د محترم استاد او پياوړي ليکوال ښاغلي نثار احمد صمد واصفي صاحب د زريني کرښي تر عنوان لاندې چې په مختلفو او اړين موضوعاتو رڼا اچولې ده اکثره ويناوي مې سره را غونډي او تر تيب وروسته چې په (پی دی ایف) سیستم تاسو گرامي دوستانو ته چمتو کړي دي هیله منډیم چې زما درانه ملگري او دوستان د نوموړي د ويناوو څخه ځان برخمن کړي.

گرانې مشره (واصفي صاحب) زه دي د یو شاگرد په حیث ستاسو استعداد، قلم او لیکوالی ته سلام کوم او ستاسو ذهني، فکري او علمي لیکنې په غور سره لولم او غنیمت بولم او تر ډیره حده چې زه پوهیږم زما په

(۳) **خو موږ بيا هم؟**

انسان چی په قبر کی کښېښودل سی څه موده یې نږدې خپلوان ژر ژر ورځي . خو وروسته دا ورتګ لږیږی ،
څو چی داسی وخت هم رارسیدړی چی شکمن وی چی د ده قبر په دغو کی کوم یو دی
هو ، دا یو تریخ حقیقت دی . نو څومره لنډ ژوند لرو . خو موږ بیا هم ؟

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۴) ژبه مهار کړه

ژبه تر سوچ ، غور او فکر کولو مخکی مه خوشي کوه ، بلکی کیزه یې ټینگه ونیسه ! که نه ، د زین څخه به
! دې لاندی راواچوي

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۵) څومره آسانه ده گناه

دا حتمي نه ده چی د یو شي د ماتولو له پاره ډېره راپورته کړې . بلکی لهجه بدله کړه او الفاظ ناوړه کړه . بیا
وگوره چی هر څه غواړي هغه به مات سي که زړه دی ، که محبت دی ، که صداقت دی او که انسانیت دی
استغفرالله

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۶) آیا پام مو دی ؟

موږ د ځان د اصلاح او سمون له پاره دومره کوښښ نه کوو څومره چی تر ځان د نورو د غلط ثابتولو یا لږ
پوه بللو له پاره یې کوو

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٧) نعمت مه ضايع كوه

سعدی شیرازی څه بڼه ویلی دي : دوه کسان هلاک سول : یو هغه چی لرل یی خو ویی نه خوړل ، بل هغه چی پوهیدئ خو ویی نکړل

==--==

(٨) د یو عالم تحلیل

جوهان گیت دوه سوه کاله مخکی داسی ویلی دي : موږ به ټوله ژر یا وروسته حتماً د اسلام دین قبلوو . همدا حقیقي دین دی . که ما ته څوک مسلمان ووايي زه نه خپه کیږم ، زه دا صحیح خبره منم (جوهان گیت ۱۷۴۹ - ۱۸۳۲)

==--==

(٩) وعده خلافه انسان

نننی انسان د والدینو ، وروڼو خویندو ، خپلوانو ، اولادونو ، میره یا میرمنی او ملگرو سره ضرور وعده خلافي کوی

آیا پوهیږي چی تر ټولو ډیره وعده خلافي د چا سره کوی ؟

د الله تعالی سره

==--==

(١٠) درناوی که سپکاوی ؟

محترم وروره او محترمی خور ، دعزت او ذلت فقط یوه دروازه ده چی هغه ژبه ده . نو سمه یی خلاصوه او

(۱۱) د ځان بار مه درنوه

د گناه د څېړېدو باعث مه کړه . کيدای سى چى ته يې بس کړې مگر هغه کسان چى تا په گناه اخته کړي دي ، ستا د آخرت د تباھى سبب سى

(۱۲) د ستر رب ستر احسان

د انسان په بدن کى خورا ډير لوى او کوچني رگونه سته چى آن خينى په سترگو هم نه ليدل کيږى . همدا علت دى چى که د بدن هر ځاى ته ستن يا اغزى ننباسو نو وينى به وکړي يعنى يو يا څو رگونه به زخمي سى چى وينه ترې راوړي . که دا ټول رگونه سره وصل کړو نو مجموعي اوږدوالى به يې ۷۲۰۰۰ کيلو متره سي

بڼه ، نن په نړى کى قوي ترين واټرپمپ تر اووه زر (۷۰۰۰) فټه اضافه اوبه نسي را پورته کولى . خو الله تعالى يو کوچني زړه ته دومره قوت ورکړى دى چى د انساني بدن په رگونو کى د دوه اويا زرو کيلومترو په ! واټن څليرويشت ساعته وينه جاري ساتي او د بدن ذرې ذرې ته يې رسوي . سبحان الله

« ! لا د الله تعالى کوم کوم نعمت نه مني ؟ »

(۱۳) ځان له شره خلاصول

که هر څومره مقنع دليل او غاښ ماتونکى ځواب ولري بيا هم احمق نسي خاموش کولى او جاهل نسي قانع کولای

نو سلام ورته وکړه او ترې څه (الفرقان) (۶۳)

(۱۴) سیرت او صورت

په ماشومتوب کی اکثرأ کالي ، لاسونه ، پښې ، سر او مخ خیرن وي ، خو زړونه پاک وی ؛ مگر په لوی والې کی بیا اکثرأ کالي ، لاسونه ، پښې ، سر او مخ پاک وی خو زړونه خیرن وی زما په نظر خو اکثریت همدغسی دی ، والله اعلم

(۱۵) ژوند هسی مه ضایع کوه

«! یو عالم ویلی دي : « ژوند لنډ نه دی بلکې موږ ناوخته پیل کړی دی
یعنې ضایع کړی مو دی او اهمیت یې ناوخته رامنځته سو

(۱۶) اخلاقی کنایه

يو عارف ويلى دي : غرور وويل چى امكان نلري ؛
تجربى وويل چى پام كوه خطرناك دى ؛
عقل وويل چى بى گتى دى ؛
خوزه وويل چى مه ڊاريريئى ، امتحان خويي كړئ

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۷) الهی اجر او ثواب

دوي داسی بښکښی دي چی په هر څومره ډیر استعمال سره هیڅ نه لږیری : لومړی علم ، دوهم دعا
نو راځی چی دواړه تقسیم او تکثیر کړو

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۸) میره ته د میرمنې مشوره

زه به ستا اطاعت او خدمت کوم تر څو جنت می په نصیب سی ؛ خو ته د خپلی مور اطاعت او خدمت کوه تر
څو جنت دي په نصیب سی . په دي ډول به دواړه په جنت کی سره یو ځای یو
! سبحان الله ، څومره د کورنیو بدمرغیو د ختمولو علمي او عملي نسخه او د عقبا توښه

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۹) ماضي مړه سوي ده

په ماضي (یعنی تیره زمانه) کی ژوند مه کوه بلکی د ماضي له بندي خاني خان راوباسه . نه ژوند بیرته پر
. شا ځي ، نه عمر . نو تا ولی خان د ماضي په قطی کی اچولی دی ؟ د ماضي په ارمان کی نن مه بایله
ماضي مړه سوي ده خو ته ژوندی یی . نو د ژوند حق ادا کړه . ته ډیر مهم یی خان خبر کړه . که نورو ته څه
نسي کولای ، ځان ته ډیر څه کولای سي . نو پاڅه او په نن کی سبا ولټوه

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۲۰) قدسي حدیث

الله تعالى فرمايی چي ته هغه څه کوي چي ته يې غواړي مگر کيږي هغه څه چي زه يې غواړم . نو هغه څه وکړه چي زه يې غواړم تر څو هغه څه وسي چي ته يې غواړي
سبحان الله ، څومره رحمت او مرحمت

==--==

(٢١) زنگ وهلی ذهن

موږ انسانان يو او پيري غلطی کوو
تر ټولو غلطه غلطی مو دا ده چي په خپلو غلطيو خبر نه يو
خو تر دې هم خطرناکه غلطی بيا دا ده چي پر خپله غلطی ټينگ ودرېږو . دا نو د ذهن زنگ دی
الله تعالى دې دا ډول خلک (چي خورا پير دي) اصلاح کړي

==--==

(٢٢) څومره بي پروا يو

د غلطی د ثابتېدو له امله بخښنه او معافي نه غواړو بلکي روابط او دوستي قطع کوو
استغفرالله

==--==

(٢٣) د يوې سيکې دوه مخه

مرگ صرف يو ځل راځي . نه يې مال مخه راگرځولی سي نه دولت ؛ نه يې وسله مخه راگرځولی سي نه باډي
گارډان ؛ نه يې ډاکټر مخه راگرځولی سي نه دوا ؛ نه يې مقام مخه راگرځولی سي نه قوم ! دا ځکه چي ژوند
خو د سيکې يو مخ دی ، بل مخ يې مرگ دی

نو همدا اوس راپورته سه او پر کړو گناهونو دې توبه وباسه او الله تعالى ته پناه يوسه . که هوس دى نور دې بس دى

(۲۴) **ودریزه او وگوره**

عجیبه خلک یو . یو ځل وختونه او فرصتونه له لاسه ورکوو ، بیا وروسته د هغو په تلابن پسی بیرته وختونه او فرصتونه ضایع کوو . نو ودرېره او وگوره

(٢٥) د لمانځه قبولیت

که د لمانځه په کولو سره ته د گناهونو او بدو کارونو څخه راوگرځیدی نو پوه سه چی لمونځونه دی قبلیری

يو صاحبي د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) څخه وپوښتل چې : « موږ څنگه وپوهيږو چې لمونځ مو قبلوي؟ پيغمبر عليه السلام وفرمايل : کله چې بل لمانځه ته ستا زړه وغواړي .» سبحان الله

چی مون به خنکه یو؟

(۲۶) د نیکمرغی او پیغمی راز

آيا غواري چي د نورو له شره خان وساتي؟ پيره آسانه او ارزانه طريقه لري : هغه دا چي نور له خپله شره وساته

(٢٧) ایماني ژوند

که پر جسم باندی د نفس حکومت وی نو دا حیواني ژوند دی ؛
که پر جسم د عقل حکومت وی نو دا انساني ژوند دی ؛
خو که پر جسم د قرآن حکومت وی نو دا ایماني ژوند دی
په اوس عصر کی خو ایماني ژوند کونکي مطلق اقلیت دي ، الله تعالی دي یې مطلق اکثریت کړی

(٢٨) د ژوند لنډیز

زموږ ژوند د درو مهمو اصولونو لنډیز دی : لومړی خنداوي چی محوه کیږی ؛ دوهم اوښکی چی وچیری ؛
درېیم عملونه چی پاتیږی

(٢٩) فکري خوځښت

د نورو د سیاست په وړاندی صداقت غفلت دی ؛ خو د نورو د صداقت په وړاندی سیاست خیانت دی

(٣٠) د خان بدلون

الله جل جلاله هماغه دی چی زه یې غواړم ، کاشکی زه هم هماغسی وای چی دئ می غواړی
بس یوه پاکه اراده او فیصله غواړی

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۳۱) الهي غبرگون

شيخ سعدي (رح) ویلی دي : ما په خپل ژوند کې د ډیر تلاین سره سره دوه کسان پیدا نکړای سول : یو هغه چی د الله په نوم یې صدقه ورکړې وی خو غریب سوی وی ؛ بل هغه چی ظلم یې کړی وی خو د الله له نیولو خلاص سوی وي .

استغفرالله

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۳۲) پاک او تلپاته محبت

د الله تعالی سره د محبت څخه پرته بل هر محبت درد او غم لری

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۳۳) اصلی مسکین څوک دی ؟

پرون یو انسان زما څخه یوه ډوډۍ وغوښته او ورمی کړه . په لسگونو دعاوی یې راته وکړې او روان سو خو اوس حیران یم چی اصلی مسکین هغه و که زه ؟

نو موږ باید یو غریب ته صدقه په دې نیت ورنکړو چی هغه ورته اړ دی ، بلکی په دې نیت یې ورکړو چی ! موږ د دې صدقې و قبلېدو ته اړ یو

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۳۴) د ژوند لنډه فلسفه

مولانا جلال الدين بلخي څه بڼه ويلي دي : د مرګ ذايقه هر يو ځکي ، خو د ژوند ذايقه يو يو څوک ځکي

(۳۵) اخلاقي کنايه

په يو کارتونې تصوير کې مې وليدل چې يو نفر پر لمآنځه ناست دی ، په لاس کې يې موبایل تلفون لوړ نيولی دی او د ځان سيلفي اخلي . تر لاندې داسې ورته ليکلی وو : پخوا به يې ويل چې نيکي وکړه په درياب کې يې ! واچوه ؛ خو نن وايي چې نيکي وکړه په فېسبوک کې يې واچوه

(استغفرالله ، سيلفي تر عبادت پورې هم راورسېده . دا نو د ريا انتها ده (بنيای وي به دغسې کسان

(۳۶) ماديّات پالنه

دا دنيا د يو پل غوندي ده . هيڅ کوم هوښيار انسان پر هغه کور نه جوړوي ، خو موږ لگيا يو د هغه له پاسه جنت جوړوو (شيخ ذوالفقار احمد مجددي)

(۳۷) د سمون اراده

پخوانيو به ويل : د جاهلانو سره په ناسته کې غلې اوسه او د عالمانو سره په مجلس کې غوږ ونيسه . ځکه چې د جاهلانو سره په خاموشي کې حلم او د عالمانو سره په خاموشي کې علم زياتيزي

بس يوه ټينګه حوصله او فيصله غواړي

(۳۸) نرمه هڅونه

د یو دکان پر دروازه د دې پر ځای چې ولیکي (دکان بند دی) ، داسې زړه وړونکې او هڅونکې جمله لیکلې وه : زه لمانځه ته ستا څخه مخکې تللی یم

سبحان الله

(۳۹) درود او سلام

ای مؤمنه ! دا به څومره بهتره او بختوره شیبه وي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم تا ته په نوم درېغ کړی . او ته ورڅخه وپوښتي چې یا رسول الله صلى الله عليه وسلم ! ستاسې زما نوم څه زده دی ؟

خو نبی کریم علیه السلام درته وفرمایي چې ستا له خوا درود او سلام ما ته ستا د نوم سره یو ځای را رسیدل

سبحان الله

(۴۰) د غیبت بدلون

که به له وجې او بېله دلیلې خوشحاله وي یا خوښي احساسوي ، نو پوه سه چې یو څوک تا په بنو یادوي یا ! ستا له پاره دعا کوي

نو راځی چې غیبت همدې ته بدل کړو

(٤١) غيبت او درواغ

روايت دى چې امام شافعى (رح) ته يو سړي وويل چې فلانى ستا بد وايي ، او تا په بدو نومونو يادوي

امام شافعى (رح) خواب ورکړ: که ته رښتيا وايي نو غيبت دې وکړ ، او که درواغ وايي نو فاسق يې

په دې سره هغه سړى ډير وشرمېد او روان سو

په رښتيا هم غيبت او درواغ د ټولو گناهونو د دخول دروازي دي . افغانان ډيرئ په دې ناروغي مبتلا دي . نو

الله (ج) دې هر مسلمان د امام شافعي (رح) د دغه علمي او عيني غبرگون جوگه کړى . دا کار نه سرمايه

غواړى نه مشقت ، بلکى صرف يو ټينگ عزم او قسم غواړي

(٤٢) عجيبه ناپوهي ده

آيا دا ناپوهي نه ده چې خدايي موجوده وي مگر خداى موجود نه وي ؟

تخليق او مخلوق موجود وي خو خالق موجود نه وي ؟

عشق موجود وي خو معشوق موجود نه وي ؟

شعر موجود وي خو شاعر موجود نه وي ؟

رحمت موجود وي خو رحيم موجود نه وي ؟

حکمت موجود وي خو حکيم موجود نه وي ؟

محبت موجود وي خو محبوب موجود نه وي ؟

لنډه دا چې هر څه موجود وي خو هيڅوک موجود نه وي ؟

نو اې « سرکښانو » او « منکرانو » ، د خداى له پاره ! آيا دا ممکنه ده ؟

پس ناپوهي او سرتيمبکي لا توره وي که سپينه ؟

(۴۳) د ترازو دوی پلي

د هغه علم څخه ځان ساته چی په هغه کی عمل نه وی ؛
او د هغه عمل څخه هم ځان ساته چی په هغه کی علم نه وی
دواړه حالتونه بی گټی دي حتی ضرر لری

(۴۴) څومره لنډ ژوند

دا انسان هم عجیبه مخلوق دی : په شنبه وزوکیږی ؛ په یکشنبې تگ پیل کړي ؛ په دوشنبه ځوان سي ؛ په سه
! شنبه واده وکړي ؛ په چهارشنبه ناروغ سي ؛ په پنجشنبه د مرگ پر بستر ځملي ؛ په جمعه مړ سي
رښتیا هم اتمه ورځ نلرو ، خو ؟

(۴۵) د غلطی تکرار گناه ده

زموږ یوه فکري بنوډنه دا هم ده چی بد کار بد نه راته ښکاری بلکی عادي یې بولو . داسی چی ځینی کسان
اړونده بد کار د ده عادت بولي ، ځینی یې بیا د ده سلیقه بولی او ځینی خو یې بیا د ده شخصی او ځاني معامله
!بولی او وایی چی ستا یې په څه ؟

استغفرالله

(۴۶) حقیقت مگر ناخوښه

ترڅو چې د ماضي څخه لاس واخلې ، راتلونکي ته دې لاس رسې نسته

کله چې دی وخت له لاسه ورکړ ، د هغه څخه عبرت ، درس او تجربه خو نو له لاسه مه ورکوه

تہ چی ظلم کوی ، دا چی زور لری نو کوه یی . تہ چی گناه کوی ، دا چی موقع لری نو کوه یی . خو یوه ورخ
ابه حتماً ذلیل کیږی . که ژر یا وروسته نه وی ، په آخرت کی خوبه وی ؟

زه اصلاً د همدغه خای له پاره مقرر سوي وم خو په دا منځ کی می یو څو شپې په دنیا کی تیری کړې ، یعنی هغه بی وفا دنیا چی خپلو خورا نږدی او گرانو خپلوانو می همدلته تر خاورو لاندي کړم

آیا زه او ته به هم دغسی نه سو؟ پس نن د عمل ورځ ده بېله حسابیه، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله

(۵۰) د ټولو اړتياوو ځواب

سهار او ماښام يې اووه ځله ولولئ : حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (ابو داؤد
(۵۰۸۱)

دا د سورة توبه آخري آيت دی

(۵۱) اصلي سکون

هيڅ شی مفت نه دی بلکې په راکړه ورکړه سره حاصلیږي . حتی هوا هم وړيا نه ده ، تر څو چې تيره ساه و
نه باسي نوې ساه نسي اخيستلی

تر څو چې يو گام راپورته نکړي بل گام نسي اخيستلی

تر څو چې شا ته رانسي پر مخ توپ نسي وهلې

لنډه دا چې تر څو الله تعالی راضي نکړي سکون نسي گټلی (مهمه نه ده چې هر څه لري ، خو بې سکونه به
(يې)

(۵۲) د ايمان کمزوري

موږ دا منو چې هر څه الله تعالی کوی . نو بيا دا ولی د زړه له اخلاصه نه منو چې الله تعالی چې څه کوی
صحيح يې کوی ؟

پس دا خو به د ايمان کمزوري نه وی ؟! يا دوه مخي خو به نه وی ؟

(۵۳) دوستي او خپلوي

عفو او بخښنه دا نه ثابتوي چې ته ناحقه يې او هغه صحيح دی . بلکې له دې معافۍ څخه دا ثابتېږي چې ته د دې دوستۍ يا معاملي غوښتونکي يې خو هغه نه دی . ته صادق ، بې غرضه ، صحيح او په زړه پاک يې خو هغه نه دی

مگر يوه باريکي سته او هغه دا چې د بدخواه ، مغرضو او حاسدو دوستانو څخه صرف ځان گوښه کړه او بس

(۵۴) مسموم ذهنونه

ځيني خلک داسې دي چې کله ستا بڼه والی واورې نو معمولي او سطحي يې ومني ، خو کله چې ستا بد والی واورې نو بېله تصديق ، بېله ثبوت او بېله شکه يې زړه ته واچوي . دا ځکه چې ذهنونه يې مسموم دي

(۵۵) اخلاقي کنايه

يوه ورځ چاقو ، خنجر ، تورې ، نيزې او غشي خپل تر منځ مجلس درلود . نو د يو بل څخه يې وپوښتل چې په موږ او تاسو کې کوم يو ډير ژور او شديد ټپ جوړوي ؟

خو « الفاظ » يې شا ته ناست وو او پر خندل يې

(۵۶) په مصيبت کې مصيبت

حضرت صديق (رض) فرمايلي دي : « په صبر کولو کې کوم مشکل نسته ،

خو په ژړا او فرياد کي بيا کومه گټه نسته

نو له دې معلومېږي چي په مصيبت کي بي صبري دوهم مصيبت دي

==--==

(۵۷) د خلکو انحراف

د فتنو په دې نړۍ کي به کله يوازي يي ؟

که دې تريخ حقيقت ووايه ؛ که صادق وي ؛ که دې غيبت منع کاوه ؛ که دوه مخه نه وي ؛ که دې غلط يا درواغ نه منل ، که دې د فاسق صفت نه کاوه ، نو پوه سه چي بي کسه او بي وسه به يي

==--==

(۵۸) د نښې منع

يو عالم څه بڼه ويلي دي : په کومه ټولنه کي چي د احساس نشتوالي عام سي ، نو هلته د کوم بل عذاب ضرورت نسته

==--==

(۵۹) اعتدال بري دي

د مولانا جلال الدين بلخي څخه يي وپوښتل چي زهر څه ته وايي ؟

هغه وويل : هر هغه شي چي زموږ تر اړتيا اضافه سي زهر دي ، که هغه خواړه وي ،

يا قدرت ، يا مال او دولت ، يا لوږه ، يا حرص ، يا مينه او محبت ، او يا هم کرکه او نفرت وي

(٦٠) د قرآنکریم دایمی معجزه

قرآنکریم د « الله » په نوم پیلېږي (بسم الله : د الله په نوم) او د « انسان » په نوم ختمېږي (الناس : خلک ، انسانان) . مطلب دا چې د الله تعالی له خوا د انسانانو (خلکو) له پاره مهمه لا دا چې لومړنی پیغام او وحی یې هم « ویل ، لوستل » دی (اقرأ) یعنی د علم اساس ! نو ثابته سوه چې دا آسماني کتاب علمی او مترقي دی یعنی د ساینس او تکنالوژۍ تومنه لری ! پس اسلام یو علمي او مترقي دین دی

له همدې امله د نړۍ مشهور ساینس پوهان او عالمان ډیر په اسلام مشرف کیږي

(٦١) د زماني ګړندی اوښتون

د ساعت « دقیقه بنود » وایی چې اوس لا یو څه وګڼه . ځکه زه چې یو ځل تیر سم بیا نه را ګرځم که نه ، هغه به یو بل عصر وی

(٦٢) ظالم که مظلوم ؟

ګناه کول ښکاره ظلم دی او ګناه کار یعنی ظالم . ظالم کیدل یا مظلوم کیدل ډیر آسانه دی . نو بهتره دا ده چې ظالم نسو

. شیخ عبدالقادر جیلاني (رح) ویلی دي : « مه ظالم جوړیږه او مه مظلوم

که دي چاره نه وه نو مظلوم سه او د ظلم څخه په کلکه ځان وژغوره

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۶۳) لا تر څو؟

د انسان ماضي که هر څومره د گناهونو څخه پکه وی ، آینده خو یې همدا اوس بالکل پاکه ده
الله توبه قبلوي . نو نه غواړي چی راتلونکي دې پاکه وی ؟

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۶۴) متوجه اوسه

تل په یاد ولره چي ټولي خبري دې ملايکي د ځان سره ليکي . گرده ليکنی ، شعرونه ، پوستونه او کمنتونه دې
هم درپسې ليکل کيږی

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۶۵) مجازي مينه وال

څوک چی د خپلی ميرمنی سره د محبت او عشق اظهار عيب گڼي ، خو د محبوبې يا معشوقې له پاره د عشق
اظهار فخر بولي دغسی انسان « مجازي عاشق يا شهواني مريض » دی
دا لکه هينداره چی له يوې خوا خيرنه وی خو دئ يې بله خوا پاکوي

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۶۶) رغنډه بدلون

دا چی زموږ ځينی گناهونه زموږ او د الله تعالی تر منځ د راز په حال کی دي ، نو ولی داسی نيکی نه کوو چی
هغه هم ورسره د راز په حال کی وي ؟

آیا نه پوهیږی چی د ژوندانه د دی سفر یوازینی لاره قبر ته ده ؟ نو نیکی وړی که بدی ؟

خبر اوسه چي نن د عمل ورځ ده بېله حسابيه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله

څه وکړو خو د حرص ، حسد او غيبت پرغونه دومره لوړ سوي دي چي د نصيحت پرغ يې منځ ته هيڅ نه ور
! رسپړي

مشهور نړیوال ساینس پوه (البرټ انشتاین ۱۸۷۹ - ۱۹۵۵) داسی ویلی دي

زما په فکر مسلمانانو د خپل عقل او ويښتوب له امله هغه څه کړي دي چی يهودو و نه کړای سول . یوازى اسلام دا طاقت لری چی سوله راولی

(انشتاین یو امریکایی یہودی و چی پہ ۱۹۲۱ کی یی پہ فزیک کی نوبل جازہ گتلی ده)

(٧٠) د وخت راتینګول

وخت خو په هر صورت کی مخته ځي او درومی . نو که هغه خراب وی صبر کوه او که ښه وی شکر کوه
په دې سره به دې وخت راتینګ کړی وی

(٧١) الهي رحمت او مرحمت

يا الله ! ستا شکر ادا کوو چی مځکه دې گردی (کروي) او متحرکه پیدا کړې ده . چی له امله یې ورځ او شپه
جوړیږی ، موسم بدلیري ، اکسیجن تولیدیږی ، ژوند پیلیري ، نعمت او برکت خپریږی
نو یا لویه خدایه ! ستا د بې حسابیه او لایتناهی رحمتونو او نعمتونو شکر ادا کوو

(٧٢) پوهول او غور نیول

د هوښیاری او پند خبری درې کسان ښه کولی سی : لومړی عالم ؛ دوهم سپین ږیری ؛ درېیم : غم خپلی
د دوی هره خبره سبق دی

(٧٣) مه ناوخته کوه

که ته هر څومره گناه کار هم یې ، الله تعالی درې لاری خلاصی درته پرې یښي دي چی ستا تر زکندن پوری یې
. نه تړي : د دعا وعده ؛ د رزق ذریعه ؛ د توبې دروازه

نو اوس لا وختي دی ، بیرته راستون سه او مه ناوخته کوه

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٧٤) جدي توجه

پر لاره يا په دكان ، بازار ، كور يا دفتر كی د يو شخص له خوا د الهي ذكر كول يا تسبيحات ويل داسی دی لكه
په مړو كی ژوندئ ، په بيدو كی وینښ او په ناروغانو كی جوړ شخص

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٧٥) اخلاقي كنایه

يو عالم ته يو بي دينه شرابي وويل : دا شراب خو د انگورو او وربشو څخه جوړیږي ، نو ولی حرام دي ؟
عالم ورته وويل : دا ستا اودس ماتۍ خو هم د ډوډۍ څخه جوړیږي ؛ ولی بی نه خوري ؟
هغه بي دينه شرابي ډېر خر او بي ځوابه سو

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٧٦) پر ځان او جهان بی اعتباره

اعتبار « په دوستۍ او خپلوۍ كی د اكسيجن غوندی اهميت لری . كه پر يو چا « بي اعتباره » سوي نو د «
هغه دعاوی هم بنیراوی درته بنكاری ، او بڼه یی هم په بدو كی شمیري . دا ځكه چی د اكسيجن د نشتوالي له
امله تراوونه او رابطې بی تنفسه وی
نو ځان له ناکامۍ وژغوره ، یعنی پر اعتبار مه بی اعتباره کیره

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٧٧)

يو مسكين ته په دې نيت صدقه مه وركوه چې هغه ستا و صدقي ته محتاج دى ، بلكې په دې نيت يې وركړه
چې ته د الله جل جلاله مغفرت او د دې صدقي و قبلېدو ته محتاج يې

(٧٨)

فقير ته د صدقي وركولو له پاره په جيب كې په خورا لږ مبلغ (سكه) پسې گرځو . خو همدا مهال د الله تعالى
څخه د جنت لوړترين مقام غواړو

څومره ناخيزه عطا كوو او څومره ستر عوض طلبوو

بېشكه چې الله رحيم او كريم دى ، مگر ته خو هم انصاف وكړه

(٧٩) **كره او پخه وينا**

زه د پوه انسان څخه هيڅكله نه بېرېږم ، بلكې د هغه احمق څخه بېرېږم چې د يو څو كتابونو تر لوستلو
(وروسته خان عالم بولى (عثمانى سلطان عبدالحميد

استغفرالله

(٨٠) **عاجز او متواضع اوسه**

که د گناه کارانو او فاسقانو سره کښینې نو پر گناهونو به زړه ور سي ؛ که د ماشومانو سره کښینې نو بې
سنجشه به سي ؛ که د پاچهانو ، آمرانو او سردارانو سره کښینې نو مغرور او متکبر به سي

پس د غریبانو سره کښینه چی عاجزي زده کړې . (حضرت مجدد الف ثاني)

==--==

(۸۱) مهمه باریکي

آیا پوهیږې چی نیکمرغه کیدل ولی ستونزمن دی ؟ ځکه چی هغه خوی او سلوک نه خوشي کوو چی زموږ د
! بدمرغی سبب کیږی . نو امتحان یې کړه بیا وگوره

==--==

(۸۲) د صبر او شکر پیوستون

که یو شی زموږ لاس ته راسی او شاکر اوسو خو وروسته هغه بیرته له لاسه ورکړو (که هر څه یا هر څوک
هم وی) ، نو باید دا خبره ومنو چی هماغه شی (یا کس) زموږ له پاره نه وو یا دا چی موږ د هغه له پاره نه
. یو . همدا فیصله په آسمان کی سوې وه خو پر مخکته اجرا سوه

همدا د شکر او صبر د پیوستون مقام دی چی باید ښه ورته خیر اوسو

==--==

(۸۳) تېر هېر کړه

د ماضی معنی ده ورک شی

سیند پر شانه درومی ، او نه هم را ختلی لمر بیرته ستیږی

موږ د حال څخه بې پروا او په ماضی پورې کلک مېښتي یو

خپلی بڼکلی مانی مو پرېښی دي او د ماضی په کنډوالو پسې ژاړو

نو تیر هیر کړه

(عایض قرني)

(۸۴) **خان پالنه او عصبیت**

بت ماتونه باید له ځانه راپیل کړو او د خپل دننه ټول بتان او تعصبونه باید مات کړو (سید جمال الدین افغاني)

څومره عالی نصیحت

(۸۵) **زموږ ذلت او حقارت**

یا الله ! موږ څومره ذلیل او ناکام یو ، ځکه

ستا په کارونو کی پیره مداخله کوو (په ناکامی سره) ؛

ستا پر فیصله پیر انتقاد کوو (په خرابی سره) ؛

ستا پر قضاوت باندی خپل قضاوت کوو (په دښمنی سره) ؛

ستا د ارادې او فیصلې مخالفت کوو (په نهیلی سره) ؛

ستا پر خبره سترگی پټوو (په بی وسی سره) ؛

ستا پر نعمت او رحمت باندی ناشکري کوو (په سرخوړی سره) ؛

ستا پر قدر او تقدیر باندی شک او تردید کوو (په ناپوهی سره)

نو یا الله ! موږ څومره ذلیل او مقهور یو چی تا منو ، خو ستا نه منو

(۸۸) د ماضی بدلون ؟

(٨٩) یو عالم ویلی دي

« ! تر بوتونو وروسته چی موږ بل شی ډیر تر پښو لاندی کوو هغه انسانیت دی »
نو د خائي گټی له پاره باید نور پایماله نکړو

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٩٠) سمندر په کوزه کی

د حسن بصري (رح) څخه یې وپوښتل چی د مومن راحت چیری دی ؟
هغه ورته وویل چی که غفلت ورڅخه سوی وی نو په سجده کی دی او که گناه ورڅخه سوی وی نو په توبه
کی دی
سبحان الله ، د ناکامی څخه د نجات څومره لنډ فارمول

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٩١) بی گټی مجلسونه

د غیبت ، حسد ، تهمت ، خان پالنی او درواغ ویلو د مجلسونو څخه دا ډیر ښه دی چی یوازی اوسې نسبت دي
ته چی د ناکسو او ناقصو دوستانو دغسی مجلسونو ته ورسې

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(٩٢) انساني خوښی

باد پکه په خپله باد نه جوړوي تر څو موږ ته یې راوښري . بلکی باد له مخکی څخه موجود وی خو پکه هغه
ته گړندی حرکت ورکوی او پر موږ یې راپوری وهی (را ښري)
د انسانانو خوښی هم بالکل همداسی وی چی تل زموږ شا وخوا ته موجود او ساکن دي . بس د هغو منبع ته د

په کومه ټولنه کې چې « هر شی » او « هر عمل » جاري وی ، هغه ټولنه په اغزیو کې رهي وی چې زموږ ټولنی خو به همدا لورئ نه وی اخیستی ؟

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(٩٦) لا تر كله ؟

اي سرکښ نفسه ! لا څه ته منتظر يي ؟ كله توبه باسي ؟ ولي توبه ځنډوي ؟
که همدا اوس مرگ درته راسي نو الله ته به څه ځواب ورکوي ؟
آيا ورته وايي چي ځوان وم ؟ ورته وايي چي يو ځل زور سم ؟ ورته وايي چي هيره مي سوه ؟ ورته وايي چي
پوه نه سوم ؟ څه ورته وايي ؟ آيا کومه پلمه لري ؟
که پلمه او حيله کوي نو افسوس ستا پر حال ! که هوس دي نور دي بس دي . لطفاً پر ځان مه ناوخته کوه

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(٩٧) پام چي باد دي يو نسي

نن چي خلک ستا هغه صفتونه او ښه خويونه بيانوي چي په تا کي نسته ، نو سبا به پر تا هغه الزامونه او
تهمتونه هم تري چي په تا کي نسته

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(٩٨) د الفاظو اثر

الفاظ د بنده غلام وي مگر تر ويلو وروسته بنده د الفاظو غلام سي . الفاظ او کلمات مړه زړونه ژوندي کوي او
ژوندي زړونه هم مړه کولای سي . د الفاظو غلط استعمال « رحمت » په « زحمت » سره بدلولي سي او
دعا « په » دغا « سره »
نو الفاظ د فکر لباس دي چي بايد خپل فکرونه پرې ملبوس او ملفوف کړو

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(٩٩) ښکښل او پوچ الفاظ

يو عالم ويلی دي :

په حقيقت کی ټي سوادې له منځه نه ده تللي بلکی بېسوادانو صرف ليکل او لوستل زده کړي دي

==--==

(١٠٠) ښځه د کور ټي ټي ده

ځيني خلک وايي چی ښځه کور نلری (ځکه د پلار په کور کی مېلمنه وی ، د ميره په کور کی بېگانه وی ، د اولاد په کور کی اضافه وی) . خو داسی نه ده بلکی هر کور بېله ښځی څخه اصلاً کور نه دی

==--==

(١٠١) روحي سکون

يو عالم ويلی دي : کله چی پوه سوم چی ډيری خپلوان می غرض او مرض لری نو خپل رب ته مخ اړول ډير راته آسانه سو ؛ بېغمه او روحاً آرام سوم

==--==

(١٠٢) نېک عمل تلپاته وی

تر مرگ وروسته زړه لس دقيقې ژوندی پاته وی ؛ دماغ شل دقيقې پاته وی ؛ سترگی څلور ساعته پاته وی ؛ پوست پنځه ورځی پاته وی ؛ هډوکی دیرش ورځی پاته وی
خو نېک عمل تلپاته وی ! بس يوه پاکه اراده او فيصله غواړي

== -- ==

(١٠٣) اخلاقي ګنايه

د يوې رکشا پر شا عجيبه جمله ليکلي وه : هارن کرار واهه ، ولس بیده دی

== -- ==

(١٠٤) آسانه اجر او ثواب

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي

د کمزوره انسان مرسته کول صدقه ده (ابن حبان ٣٣٧٧)

د يو غمجن محتاج سره مرسته کول صدقه ده (نسايي ٢٥٣)

دواړی مرستی ګڼ شمیر انواع لری . نو څومره ارزانه او آسانه ثواب

== -- ==

(١٠٥) روغتيا ساتنه

ابن سينا څومره عالی او علمی خبره کړې ده : هر شی لږ يې دوا ده ، متوسط يې غذا ده ، خو ډیر يې زهر دی

سبحان الله ! څومره عيني او عملي نسخه

== -- ==

(١٠٦) اخلاقي ګنايه

يو بې پروا ځوان په ملنډو سره يو مسکين او کمزوره بابا ته وويل چی له ليری می فکر وکړ چی ښځه يې

(۱۱۰) خورا ستر او خورا کوچنی

یو عالم ویلی دي :

« دی او تر ټولو کوچنی امتحان ورکونکی د الله جل جلاله تر ټولو ستر امتحان اخیستونکی الله جل جلاله »
خو موږ لا بیا هم ؟

(۱۱۱) د قرآن مجید یوه معجزه

د قرآنکریم د نزول پر مهال نه پوهنتون و ، نه پوهنځی ، نه د حساب ماشین و او نه هم کمپیوټر .

رسول الله صلی الله علیه وسلم سواد نه درلود ، نه یې مکتب یا پوهنتون لوستی و او نه یې هم د

حساب ماشین یا کمپیوټر درلود

څه وخت چي قرآن شریف نازل سو ، د هغه مهال انسانانو د نننۍ تکنالوژۍ په اړه په خپلو ذهنونو کي

د هغه خاکه هم نه سوای تصور کولای

قرآنکریم د هغه مهال د انسانانو ، نننیو انسانانو او آینده انسانانو د ژوندانه ټول اړخونه مدنظر نیولي دي چی

دا پخپله د دې الهي کلام یوه سترتیا او معجزه ده

(مأخذ : قرآني ریاضي ، ۲۵ مخ ؛ ۲۰۰۹ ؛ (لیکوال : نثار احمد صمد واصفی

(۱۱۲) تریخ حقیقت

په کومه ټولنه کی چی کشران د مشرانو احترام نلري یا برابرئ ورسره غواړي ، د هغې ټولنی کوچنیان به

هیڅکله غټان نسي او کشران به یې هیڅکله مشران نسي

(۱۱۳) منفرد کردار

تل منفرد کردار لره . لکه مالګه چی شتون یې مهم نه ښکاری خو نه شتون یې ټوله خواړه بې خونده کوي
لکه بوره چی شتون یې مهم نه ښکاری خو نه شتون یې ټوله خواړه بې خونده کوی
لکه مرچ چی شتون یې اهمیت نلری خو نشتون یې ټوله مصالې بې خونده کوی
هر څوک ضعیفه او پیاوړي قابلیتونه لری . نو تر خپله وسه خو یو ادنی خدمت وکړه

(۱۱۴) تريخ حقيقت

وايي په دنيا کی دوه ډوله غله شتون لری . یو کوچني غله چی پولیس یې نیسی او دوهم غت غله چي
پولیس یې ساتي
نن متأسفانه هیڅ ټولنه له دې حالته ماسپوړا نه ده ، ځینی لږ ، ځینی ډیر خو ځینی خورا ډیر

(۱۱۵) د گناه سیوری

امام غزالی (رح) ویلی دي
بیشکه د گناه کونکو زړونه تور وی . د زړه د توروالي علامه دا ده چی
الف - د گناهونو څخه بیرته نه وی [ښه پوهیږی چی گناه ده مگر کوي یې] ؛
ب - د اطاعت څخه سعادت نه حاصلیږی [عبادت کوي خو گناهونه هم ورسره کوي] ؛

ج - نصیحت اثر نه کوی [نصیحت مني خو عمل نه کوی ، نو هغه پخپله بی تأثیره سو] ؛
بښه ، راځی چی اوس نو ځانونه وجداناً او بیطرفانه و ارزوو چی څنگه یو

==--==

(۱۱۶) اخلاقي کنايه

موږ خو له خپلو ژاړو

یوه ورځ « سره زر » او « اوسپنه » سره ناست وو ، او خبری یی کولی . سروزر او سپنی ته وویل چی زه
او ته دواړه په چکش وهل کیږو ، خو ته ولی ډیر فریاد کوی او نارې وهي ؟
اوسپنی ورته وویل چی کله دې خپل وهي نو درد هم خورا زیات وی

==--==

(۱۱۷) د ځان بدلون د جهان بدلون دی

موږ ځان نه بدلوو خو نور په زاریو یا په زوره بدلوو ! عجیبه ده ، دغسی کسان د نورو د نجات له پاره کښتی
جوړوي خو پخپله یی لامبو هم نه وی زده
همدا علت دی چی الله تعالی لارښوونه راته کوي چی تر څو په ځان کی (رغنده) بدلون رانه وړي ، روان
حالت دې نه بدلیری (الرعد : ۱۱)
په رښتیا هم د ځان بدلون د جهان بدلون دی

==--==

(۱۱۸) اوس هم ناوخته نه دی

د یوې نېکی په کولو سره انسان نه پرهیزگار کیږی ، خو د یوې گناه په کولو سره حتماً گناه کار کیږی

فضیل بن عیاض (رح) ویلی دی :

«قرآنکریم د دې له پاره نازل سوی دی چی عمل پرې وکړو ، خو خلکو یې لوستل عمل وگرځاوه »
استغفرالله . نو که تلاوت یو ثواب لری ، عمل یې د ثوابونو زخیړه ده

يا الله ! ما وبخبنه ، خكه د هر چا او هر شي په هكله دومره پير او په خپل سر قضاوت كوم چى دا مى هيره كړى ده چى قاضى خوته يى

موبایل چارجول د سکون سپما ده ؛ تلویزیون لیدل د ثوابونو سپما ده ؛ د برق د تلولو پر وخت بې صبري کول د زغم سپما ده ؛ اسراف کول د صدقي سپما ده ؛ سگرېټ څکول یا نسوار کول د ژوند سپما ده ؛ سود او رشوت د حلالو سپما ده

نو راځي چي په پاڪه اراده او فيصله سره د ټولو منفی سپماوو څخه ډډه وکړو

(۱۲۲) گناه مه درنوه

نه شراب په بسم الله سره حلال کيږي ؛ نه د بېگناه مسلمان وژل په الله اکبر سره روا کيږي ؛ نه د سود ورکول يا خوړل په حيله سره جايز کيږي ، نه رشوت ورکول يا اخيستل په مجبوريته سره تلقين کيږي نو د خدای له پاره ، د گناهونو پيټي مه درنوه

(۱۲۳) هر يو قاضي يو

نن په هر مجلس او حتی دوه کسيزه خبرو اترو کې هم زموږ هر کس او ناکس په خپل سر وکیل دی ، قاضي دی ، مفتي دی او څارنوال دی . له خانه قضاوتونه او فيصلې کوو . يعنی څوک قضاوت نه راڅخه غواړي خو موږ پخپل سر قضاوت کوو

که موږ هر مجلس ته څير سو نو وبه گورو چی له بده مرغه زموږ قضاوتونه بيله محکمي دي او فيصلې مو بيله محاکمي دي

(۱۲۴) اسلام يعنی څه ؟

يو چا د حضرت حسين (رض) څخه وپوښتل چی اسلام مختصراً راوپيژنه

هغه ورته وويل چی د خالق عبادت او د مخلوق خدمت دی

هم ذکر ، هم تسبيح ، هم استغفار او صدقه

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي دي

لا اله الا الله ويل صدقه ده . سبحان الله ويل صدقه ده . الحمد لله ويل صدقه ده . الله اكبر ويل صدقه ده .
استغفر الله ويل صدقه ده

(صحیح مسلم ۱۰۰۷)

سبحان الله ، خومره ستر اجر ، وریا ثواب او برکت

(۱۲۵) انسانی قضاوتونہ

که ته نېک او ښه یې خو خلک دې بد وېولی تر دې ښه دی چی ته بد او غلط یې لاکن خلک دې ښه وېولی .
خکه د خالق قضاوت مهم دی نه د مخلوق

(۱۲۶) فاسق او صادق

د دنیا تر ټولو « بده بایلنه » دا ده چی د یو چا په سترگو کی اوبنکی ستا له لاسه وی . خو په دنیا کی تر ټولو « ښه گټنه » دا ده چی د یو چا په سترگو کی اوبنکی ستا له پاره وی نو ښه گټندوی (صادق یا خادم) اوسه ، نه بد بایلونکی (فاسق او ظالم)

(۱۲۷) قوت ، عاجزي او ٿرا

حضرت علی (رض) ویلی دي : اودس د خوانانو په رقم تازه کړه ، لمونځ د بوداگانو په رقم وکړه او دعا د ماشومانو په رقم وکړه

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۲۸) مور ، جنت مکان

جنت وايي : مور هغه هستي ده چی زه يې هم تر قدمونو لاندې يم
دا چی د مور تر پښو لاندی جنت دی ، نو د سر او زړه به يې څومره مقام وی
سبحان الله

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۲۹) تجربه

که موږ تر خان د يو شتمن په لیدو سره له خدايه د شکایت پر ځای تر خان د يو غريب په لیدو سره له خدايه
شکر وکړو نو پریشانی به مو حتماً رفع او دفع سی

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۳۰) خورا مهم تجارت

کله چی د دنیا د مفلیسی څخه په تنگ سی او د رزق دروازي درته وتړل سی نو د الله تعالی سره تجارت وکړه ،
یعنی صدقه ورکړه او امتحان يې کړه

ته به ووايي چی هیڅ نلرم ، څه شی صدقه کړم ؟! داسی نه ده بلکی ښه خبره هم صدقه ده ، ښه رویه هم
صدقه ده ، مرسته هم صدقه ده ، هڅونه هم صدقه ده ، موسکا هم صدقه ده ، د ضرورت ورځی ته د يو ساتلي
شي ورکړه تر ټولو ښه صدقه ده..... خو پام چی په صدقه کی ریا ونکړي

نو مه ناوخته کوه . صدقه رد بلا ده

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۳۱) اخلاقي کنایه

ننني حالات خو داسی دي چی تر څو رښتیا پوټونه په پښو کوی ، درواغ بیا پر نیمه نړی را گرځېدلی وی
استغفرالله ، څومره سرعت

(۱۳۲) سترگه وړ روند

سترگی د دنیا هر شی لیدلی سی ، خو که پخپله په سترگه کی یو شی ننوزی نو هغه هیڅ نسي لیدلی
انسان هم د نورو عیبونه ښه ترا لیدلی سی خو که کوم عیب د ده وجود ته ننوزی هغه
هیڅ نسي لیدلی بلکی روند وی
په رښتیا چی د قرآنکریم له مخی ځینی انسانان سترگی لری خو ړانده دي ، غوږونه لری
خو کانه دي ، ژبه لری خو گونگیان دي ! استغفرالله

(۱۳۳) د استاد درناوی

امام ابو حنیفه (رح) په یو مجلس کی ناست و چی یو هلک راغی . امام صاحب د هغه هلک د عزت له پاره
ورته ودریدی . چا پوښتنه ځنی وکړه چی امام صاحب ! څنگه د دې هلک مخي ته ودریدی ؟
امام صاحب ورته وویل : دا زما د استاد زوی دی . یو وخت می د ده د پلار څخه یوه مسئله زده کړې وه . که
زه د استاد تعظیم ونه کړم ، نو څنگه به د خپل علم څخه گټه واخلم ؟

(۱۳۴) د ټولنې وړانې او ودانۍ

د ډاکټر غلطي يو انسان له منځه وړی ؛

د انجینیر غلطي يو تعمیر (يا پل...) له منځه وړی ؛

د قاضي غلطي يو کهول له منځه وړی ؛

خو د معلم غلطي جامعه له منځه وړی

هو ، معلم هغه روښانه شمع ده چی خان ویلي کوي خو رڼا خپروي . نو د معلم زحمت د ټولنې عزت دی
زه خپلو ټولو ښوونکو او استادانو ته (چی ژوندي دي) الهي رحمت او (چی وفات دي) الهي مغفرت غواړم

(۱۳۵) اکسیجن ستر نعمت

يو انسان د ژوندي پاته کیدو له پاره هره ورځ يو سلنډر اکسیجن مصرفوي چی بیه یې درې نیم زره روپۍ ده .
د میاستۍ یې یو لک او پنځه زره روپۍ مصرف دی . د کاله تقریباً ۱۳ لکه روپۍ کیږی . اوس که د یو انسان
ټول ژوند ۶۰ کاله وېولو نو په دومره موده کی به دا لگښت اته اويا (۷۸) ملیونه روپۍ سی

خو الله تعالی دومره گران بیه او حیاتی ماده بالکل وړیا راکوي او موږ هیڅ نه خبروي .

« نو ته لا د الله تعالی کوم کوم نعمت نه مني »

(۱۳۶) پر الله تعالی هغه کسان گران دي چی

دعا لری خو ادعا نلري ؛ روا لری خو ریا نلري ؛ وفا لری خو جفا نلري ؛ اخلاص لري خو اختلاس نلري ؛
عاجزي لري و لویی لري.

(۱۳۶) ازلي دښمن

بڼايي ځيني کسان امريکا ، برتانيه ، روسيه ، اسراييل.... د بشر تر ټولو ستر دښمنان وېولي . خو دوی يوازی د انسان دا دنيا خرابولی سی . اصلي دښمن بل دی چی تر دوی ډیر خطرناک دی . هغه کولای سي چی د انسان دنيا او آخرت دواړه خراب کړی

دغه ستر او خطرناک دښمن « ابليس » نوميزی چی لقب يي « شيطان » دی . دئ تر ټولو ستري وسلې او تجهيزات لری . آن يوه ثانيه هم د انسان سره له جنگه نه بېکاره کيزی نو زموږ جنگ د دغه لعين دښمن سره فرض دی

(۱۳۷) تاوان خپل گټه د بل

زموږ او ستاسو شتمني هغه ده چی آخرت ته يي وليږو . څه چی په دنيا کی راڅخه پاتېږی هغه زموږ نه ، بلکی د وارثانو مال دی

(۱۳۸) الله تل په یاد لره

دا مه هیروه

د خوښی او بڼادی پر مهال ثنا او ستایل د (الله جل جلاله)

د سختی او بیچارگی پر مهال میندل د (الله جل جلاله)

د آرامی او سوکالی پر مهال لمانځل د (الله جل جلاله)

د نا آرامی او بېقراری پر مهال توکل د (الله جل جلاله)

د تشکړۍ او مهربانۍ پر مهال يادول د (الله جل جلاله)

د عذاب او مصيبت پر مهال پناه لرل د (الله جل جلاله)

نو تل او په هر حالت کې الله مه هيره چي الله هم تا هير نکړي

(۱۳۹) آسانه نسخه

دا کوښښ مه کوه چي تر نورو ښه سي ، بلکي دا کوښښ کوه چي تر پخوا ښه سي

تجربه يي کړه بيا وگوره

(۱۴۰) د (۷) ستر اهميت

اووه زموږ په ژوند او حتي عبادت کې ستر رول لري مثلاً

آسمانونه اووه دي ؛ په قرآنکريم کې همدا اووه اسمانونه هم اووه ځله ذکر سوي دي ؛

د قرآنکريم د لومړني سورت (الفاتحه يا الحمد لله) آيتونه اووه دي ؛

رنگونه اووه دي ؛

د هفتي ورځي اووه دي ؛

د اتوم مدارونه اووه دي ؛

پر کعبه اووه واره طواف کوو ؛

د صفا او مروا تر منځ اووه واره تگ راتگ کوو ؛

جمرات يعنې شيطان اووه ځله په شگو (وړو ډبرو) ولو او هر ځل اووه شگي وي ؛

د دوږخ دروازي اووه دي او ډير نور

مأخذ : قرآني ریاضی (۳۴۴ مخ) ؛ مؤلف : نثار احمد صمد واصفی ، ۲۰۰۹

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۱۴۱) **الله تعالیٰ نن شاهد خو سبا قاضي دی**

نو د گناه څخه وبیریزره هغه هم د شاهد په مخکې ، هغه شاهد چی سبا پخپله ستر قاضي دی او فیصله کوي

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۱۴۲) **توجه او پاملرنه**

کله چی ټولنيزي رسنی مثلاً فیسبوک استعمالوو ، باید جداً متوجه اوسو چی زموږ الفاظ زموږ اصلي څیره معرفي کوي او هم زموږ د کورنۍ تربیې نمایندگي کوي ، او هم زموږ اخلاقي مقام ټاکي نو څومره باید پام وکړو چی خپل شخصیت سم معرفي کړو

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۱۴۳) **علم او جهل**

که زما علم ما ته د انسان سره مینه او محبت نسي رابښودلی نو یو جاهل تر ما زر واره بهتر دی
(مولانا جلال الدین بلخي)

==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==--==

(۱۴۴) **پر خان او ټولنه احسان**

څومره وخت چې پر نورو باندې په انتقاد کې مصرفوي ، هغومره وخت د خپل ځان په اصلاح کې مصرف کړه .
ځکه د نورو اصلاح ستا اختیار نه دی ، مګر خپله اصلاح دې په خپل اختیار کې ده
دا به دې پر ځان او ټولنه لوی احسان وي

==--==

(۱۴۵) یوازی نن لري

ډاکټر عايض قرني څه بڼه ویلي دي : ژوند په اصل کې همدا نن ورځ دی . پرون مړه سوي ده ،
سبا لا زوکېدلي نه ده
نو همدا نن لري چې ژوند لري

==--==

(۱۴۶) عقیده او حقیقت

يو عالم ویلي دي : عقیده کيدای سي چې زما عقیده وي ، ستا عقیده وي ، د فلاني عقیده وي ؛
خو حقیقت نسي کيدای چې زما حقیقت وي یا ستا یا د فلاني حقیقت وي
حقیقت اصلاً د هیچا مربوط نه دی بلکې آزاد او د ټولو دی
له همدې امله خلک تل د عقیدې په سر جنگپوری نه د حقیقت په سر
استغفرالله

==--==

(۱۴۷) عواطف

کله چی گناه کار انسان وژړل ، نو پوه سه چی خپل پیغام یې تر الله تعالی پوری ورساوه
مگر کله چی د چا په سترگو کی قحطي راغله نو پوه سه چی زړه یې سخت سوی دی . ظالم دی ، ترې گوښه
سه او احتیاط ورسره کوه

==--==

(۱۴۸) ستا یې له خیره چی ناحقه ویارې ؟

که ته ښکلی یې مه پرې نازیږه ، ځکه دا ښایست خو تا پخپله نه دی جوړ کړی ؛
که ته د یو خاص قوم یا نسل څخه یې په دې هم فخر مه کوه ، ځکه دا هم تا پخپله نه دی اختیار کړی ؛
که ته د یو شتمن یا واکمن اولاد یې په دې هم ویاړ مه کوه ، ځکه دا هم تا پخپله نه دی گټلی
نو ستا کمال دا دی چی په اخلاقو دې وویاړه ، په لیاقت دې وویاړه ، په خدمت او صداقت دې وویاړه چی دا به
ټول تا پخپله گټلی وي . همدا د اسلام لارښوونه او غوښتنه ده

==--==

(۱۴۹) فکر او شکر

پریشاني او آساني د یوې سکې دوه مخه دي . دواړه د انساني ژوندانه حتمي اجزا دي . نو په پریشاني کی فکر
او په آساني کی شکر کوه

==--==

(۱۵۰) خورا مهم تجارت

کله چی د دنیا د مفلیسی څخه په تنگ راسې او د رزق دروازي درته وتړل سی نو د الله تعالی سره تجارت وکړه
، یعنی صدقه ورکړه . امتحان یې کړه

ته به ووايي چي هيڅ نلرم ، څه شي صدقه كړم؟! داسي نه ده ، ښه خبره هم صدقه ده ، ښه عمل هم صدقه ده ، مرسته هم صدقه ده ، هڅونه هم صدقه ده ، موسكا هم صدقه ده

(۱۵۱) **وخت راتینگوہ**

همدا نن ستا هغه سبا دی چې پرون ورته په طمع وي . نو خان د پرون او سبا تر منځ مه خورند کوه ، بلکې څو ثانوي يا څو دقيقې يا څو ساعته وروسته به همدا « نن » هم درڅخه « پرون » سي

(۱۵۲) **ڊير بي انصافه نه يو؟**

که تلویزیون خراب سی وایي ماشومانو خراب کر ؛ خو که ماشومان خراب سی وایي تلویزیون خراب کرل
په دواړو حالاتو کی ملامت موږ پخپله یو ، خو پر معصومو کوچنیانو یې تاوانوو
نو هر څه مو همداسی وېوله . بنیای اصلی علت یې زموږ بې باکي وی ، یا بې غوري وی ، یا بې وسي وی
چی داسی حالت رامنځته سوئ وی

(۱۵۳) د جاہل ضدیت

په يوه دليل می څلوېښت پوهان قانع کړل ؛ خو په څلوېښت دليله می يو جاهل هم قانع نکړ
(مولانا جلال الدين بلخي)

(۱۵۴) ودرېږه او شاته وگوره

د غلطیو په منلو ، زړه سمولو او گناه پرېښودلو کی ځنډ مه کوه ، ځکه لاره چی څومره اوږدېږی راستنېدل هغومره گرانېږی

(۱۵۵) د ناپوهانو حق

متل دی چی د عقل وړی او د پیسو موړ نسته . علما وایی چی پر موړ ناپوهان درې حقونه لري
لومړی - صبر او زغم : د هغوی هر ډول ناوړه چلند به زغمی او تحمل به کوئ
دوهم - شفقت او مهرباني : که د هغوی څخه کوم غلط او ناسم کار ووينئ نو د کرکې پر ځای به شفقت پر کوئ
درېیم - لارښوونه او متوجه کول : د هغوی درېیم حق دا دی چی سمه لارښوونه به ورته کوئ ، خیر دی که هغوی یې مني یا نه
هو ، که موړ او تاسو دا مجربه نسخه د هری ورځی تلن لاره وگرځوو ، یعنی د ناپوهانو حق ادا کړو ، نو دنیا او عقبا به مو ځلانده وی

(۱۵۶) د سولي آرمان

سوله د هوا د تنفس په شان هر انسان ته ستر اهمیت لري . « او سوله ښه ده » (النساء ۱۲۸) . که د اسلام مبارک لفظ ریښه وڅیړل سي نو د عربي ژبي د « سِلْم » څخه اخیستل سوی دی ، چی د سولي او امن معنی لري . نو ځکه اسلام د سولي او امن دین دی

په لغوي معنی سوله او امن سم والي ، کره والي ، د دوو خواوو تر منځ د دښمنۍ پای ته رسولو او پخلا کولو ته وایی. د ادبي پلوه سوله روڼا ده ، سپینه ورځ ده ، سمسورتیا ده ، شتمني ده ، نیکمرغي ده ، ښیرازي ده ، آرامي او سوکالي ده ، سرلوري ده ، خپلواکي ده او ټولواکي ده . نو د ژوند اخیستلو پر ځای ژوند ژغورل پکار

دی

د همدغسی حقیقي سولې په امید

(۱۵۷) د سولې آرمان

سوله د هوا د تنفس په شان هر انسان ته ستر اهمیت لري . « او سوله ښه ده » (النساء ۱۲۸) . که د اسلام مبارک لفظ ریښه وڅېړل سي نو د عربي ژبې د « سِلْم » څخه اخیستل سوی دی ، چی د سولې او امن معنی لري . نو ځکه اسلام د سولې او امن دین دی

په لغوي معنی سوله او امن سم والي ، کره والي ، د دوو خواوو تر منځ د دښمنۍ پای ته رسولو او پخلا کولو ته وايي. د ادبي پلوه سوله روڼا ده ، سپینه ورځ ده ، سمسورتیا ده ، شتمني ده ، نیکمرغي ده ، ښیرازي ده ، آرامي او سوکالي ده ، سرلوري ده ، خپلواکي ده او ټولواکي ده . نو د ژوند اخیستلو پر ځای ژوند ژغورل پکار دی

د همدغسی حقیقي سولې په امید

(۱۵۸) د دعا اړتیا

یو چا د کوم بزرگ او زاهد څخه وپوښتل چی که زموږ قسمت له مخکې څخه لا لیکلی وی ، نو د دعا کول څه ضروري او حتمي ده ؟

شیخ ورته وویل چی کېدای سی ستا په قسمت کی همدا لیکلي وی چی کله یې وغواړې نو درکول سي

سبحان الله

(۱۵۹) د انسان او رحمان رضائیت

یو پاچا د نصیحت او پند اوریدلو ډیر شوقی و . نو یو متقي او بزرگ ته یې وویل چی داسی نصیحت راته وکړه چی انسان او رحمان دواړه راڅخه راضي سی

عالم ورته وویل چی ډیره ساده خبره ده او هغه دا چی د ورځی فقیرانو او محتاجانو ته کومک ورکوه چی انسانان درڅخه راضي سی او د شپې پخپله د الله تعالی څخه فقر کوه چی الله تعالی درڅخه راضي سی هو ، دا نو دنیوي او اخروي بری دی . الله تعالی دې یې د هر شتمن ، هر سیاست وال او هر لورچاري په نصیب کړی، آمین

(۱۶۰) رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلی دي

د هر خاین له پاره به د قیامت په ورځ یوه جنډه وی چی د هغه د خیانت د نښې په توگه به

(یې پر شا) نصب وی (صحیح بخاري (۳۱۸۸)

استغفرالله ، څومره به رسوا او ذلیل وی

(۱۶۱) فاني ژوند

حضرت علی (رض) فرمایلی دي چی ژوند فقط دوی ورځی دی . یوه ورځ ستا په گټه او بله یې ستا په زیان ده

نو په هغه ورځ چی ستا په گټه ده « غرور » مه کوه او په هغه ورځ چی ستا په زیان ده « صبر » کوه

په رښتیا چی د بریالیتوب عملی نسخه ده

(۱۶۲) د حالاتو جبر

ځینی وختونه پټه خوله اختیاري نه بلکی مجبوري وی ، ځکه چی درواغ ویل نه غواړي خو رښتیا بیا ویلی نسي

(۱۶۳) اخلاقي کنایه

اسلام (یعنی قرآن او احادیث) راته وایی چی په محشر کی به یو د بل په غم کی هیڅوک هم نه وی بلکی هر څوک به صرف د ځان په غم کی وی

متأسفانه خلکو خو همدا اوس لا دغسی حالت راپیل کړی دی

استغفرالله

(۱۶۴) یو عالم څه بڼه ویلی دي

که ظالم او مجرم ته د هغه د ظلم او جرم سزا ورنکړه سي نو هغه سزا به پر گرده ټولنه تقسیم کیږی

استغفرالله

(۱۶۵) تلپاته معجزه

په نړۍ کی هیڅ داسی کتاب نسته چی ۱۴ پیړۍ دې په دومره اصلی او خالص حالت کی ساتل سوی وی لکه قرآنکریم

سبحان الله

(۱۶۶) د مخکی د سطحی او بطن فرق

عجیبه دنیا ده . په ژوند کی د ټولو انسانانو نومونه او لباسونه بیل بیل وی . یو شتمن وی بل غریب ، یو بی مقامه وی بل لوی مقامه ؛ یو انجینیر وی بل ډاکټر ؛ یو استاد وی بل شاگرد ؛ یو سوداگر وی بل سوالگر

خو تر مړینی وروسته د ټولو یو نوم وی : مَیت (یعنی مړئ) یا جنازه

د ټولو یو ډول قبر وی ، د ټولو یو ډول کفن وی ، د ټولو یو ډول لحد وی هغه که شاه دی یا گدا

په رښتیا هم تر مخکی لوړ او تر مخکی لاندی یوه او بله دنیا ده ، خو واټن یی فقط یو نیم متر دی

(۱۶۷) ذهني زوال

د احسان او ښېگڼې په کولو سره ټوله چُپ وی . خو که دې کومه غلطې وکړه نو حتی ګونګی هم پر خبرو راځي

استغفرالله

(۱۶۸) عجیبه دوولس

دا هم د (۱۲) په باره کی لنډ او جالب معلومات

ورځ ۱۲ ساعته ده ؛ شپه ۱۲ ساعته ده ؛ کال ۱۲ میاشتی دی ؛ سبحانه و تعالی ۱۲ حروفه دی ؛

القرآن المجید ۱۲ حروفه دی ؛ لا اله الا الله ۱۲ حروفه دی ؛ محمد رسول الله ۱۲ حروفه دی ؛ ابوبکر الصدیق ۱۲ حروفه دی ؛ عمر ابن الخطاب ۱۲ حروفه دی ؛ عثمان ابن عفان ۱۲ حروفه دی ؛ علی بن ابی

پیغمبر علیه السلام فرمایی : ما ته یوه داسی کلمه معلومه ده که یې غصه کونکی ووایی نو غصه به یې لیری سی . که هغه « اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ » ووایی

(صحیح بخاری ۶۱۱۵)

(۱۷۲) دنياداري او بي غوري

موږ چي کله د يو چا واده يا بنادي ته ورځو نو د پيسو يو پاکټ د ځان سره اخلو او ورکوي يې . خو که مو يو دوست په روغتون کي په ناوړه روغتيايي حالت کي بستر وي ، يا هلته بي کسه پروت وي نو د پيسو پاکټ نه ور وړو (بلکي احياناً ميوه يا گيډي ور وړو) ، حال دا چي هغه او کورنۍ به يې پيسو ته سخت اړ وي

عجيبه ده ، هلته دنياداري او دلته بي غوري ! همدا دود بايد پيل او عام کړو

(۱۷۳) جابران او ظالمان

زموږ په ټولنه کي تر ټولو بد او ظالم انسان هغه دی چي نور خلک يې له بيړي احترام کوي

استغفرالله

(۱۷۴) له مرگه ويره

اصلي او واقعي مسلمان هيڅکله د مرگ له ياده نه بيړيږي ،

دا ځکه چي مرگ حق دی او د حق منل پر هر مسلمان فرض دی . او بل دا چي يو مؤمن ځکه

د مرگ له ياده نه بيړيږي چي اسلامي ارکان او فرايض يې پر ځای کړي وي

خو د دې برعکس د مرگ له ياده هغه کسان بيړيږي چي اسلام يې خورا لږ او يا هيڅ نه وي

عملي کړي ، نو دغسي انسان د خپلو گناهونو له امله د مرگ له ياده بيړيږي

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۷۵) د خان جاسوس

احمق او کم عقل انسان خان ته ضرر او نورو ته گټه رسوي ، يعنی خان په لوی لاس د بل په واک کی ورکوی . پس د خان جاسوس دی .

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۷۶) انحرافي لورئ

موږ ډیرئ د افراط په غیر ورغلي یو که هغه اختلافات دي ، که الزامات دي او که احساسات دي . نو اختلافات باید د نظریاتو سره وی نه د شخصیاتو سره ، او د هغه وضاحت په دلیل سره وکړو نه په تذلیل سره

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۷۷) اول خان بیا جهان

که سمون او بدلون ونکړو ، نو ډوبیږو او ختمیږو . پس د غرقېدو د مخنیوي له پاره باید اول په خان او خپل ژوند کی بدلون راوړو ، نه په نورو کی . خو موږ اول نور بدلوو

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۷۸) مهمه باریکي

یو عالم څومره مهم راز ویلی دی : عمل (کردار او سلوک) یوازینی هغه نیالکی دی چی تخم یې « د مخکی پر مخ » او میوه یې « تر مخکی لاندی » حاصلیږی
سبحان الله

(۱۷۹) د درواغو تعفن

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلی دي : کله چي څوک درواغ وايي نو د درواغو د بد بویي څخه يي (د رحمت) ملايکه يو ميل ليري ځي (ترمذي ۱۹۷۲)
استغفرالله

(۱۸۰) مُستريح او مُستراح

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلی دي : « کله چي مومن بنده وفات سي نو د دنيا د زحمتونو څخه د مړيني په ذريعه راحت حاصلوي [مستريح سي] . خو فاجر انسان چي مړ سي نو د هغه له لاسه بنارونه ، (بندگان ، ونی او حيوانات راحت سي [مستراح سي] . » (صحيح بخاري ۶۵۱۲)
څومره ستر حقيقت ! نن موږ عملاً گورو چي هر نېک شخص په خپل وفات سره د دنيوي بدمرغيو او زحمتونو څخه نجات مومي خو د بدعمله ، شرير او ظالم انسان په مړينه سره اولس او مظلومان د هغه له شره بېغه سي مگر نن ډيري کسان د « مړه شرير » ستاينه کوي خو « مړ مومن » غندي ، استغفرالله

(۱۸۱) متوجه اوسه

که خپل نفس د خير په کارونو کي لگيا نکړي ، نو هغه به دې ضرور د شر په کارونو کي بوخت کړي
(اشفاق احمد)

(۱۸۲) نا امنی

تر ټولو بد وطن هغه دی چې وطنوال یې په امن کې نه وی (حضرت علي رضي عنه)
نو یا لویه خدایه ! بد ترین وطن مو بهترین وطن کړه ، آمین

(۱۸۳) له غمه بې غمی

رسول الله صلی الله علیه وسلم چې به کله د یو غم یا مصیبت سره مخامخ سو نو نفل لمونځ به یې کاوه .
(رواه احمد او ابو داود)

نو راځی چې موږ هم دغم غلطولو دغه بهترینه طریقه خپله کړو

(۱۸۴) ترخه حقایق

که یو چا د بل په صداقت کې شک کاوه نو دا درواغجن دی ، که نه صادق دی ؛
که یو چا په مجلس کې په هره موضوع کې ځان هرکاره او پوه باله نو جاهل دی ، که نه عالم دی ؛
که یو چا پر بل ډیره بد گوماني کوله نو په زړه تور دی ، که نه په زړه پاک دی
همدا زموږ د ټولنې یو څو ترخه حقایق دي

(۱۸۵) د زړه ډاډ او سکون

(۱۸۸) ستر احسان

(۱۸۹) شا عرج

کله چې دې گناه ته زړه وسې نو دا د دې دلیل دی چې الله تعالی درځخه ناراضه سوی دی . نو ژر « یوو تیرن وکړه یعنې بیرته راوگرځه

اخ ، د ژوند خاطري

ڪله ڪله د هغو ورڻو پيه باره ڪي خاندو چي ٿيل به مو .

خو کله کله بیا د هغو ورځو په باره کې ژاړو چې خنډل به مو

(ہاروکی موراکومی)

(۱۹۰) دا ولی؟

دا ولی ډیر خاندو مگر لږ خوشحاله یو ؟

خورا ڊپر درواغ وایو خو بیخی لږ نتیجه اخلو ؛

بل ته لاره بنیو خو پخپله بی لاری یو ؛

جنگی دیر بد گنہو خو سولہ یہ جنگی راولو ؛

غیبت مو عادت کری ، عبادت مو بدعت کری دی

خواب یی الذاریات ۵۶ او طه ۱۲۴ راته وایی

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۹۱) د معاشرت له آدابو څخه

د یو کور پر دروازه داسې ښکلي جمله لیکلې وه : دا چی زنگ دې وواهه ، لږ صبر خو وکړه . دننه ناست
انسان راروانیږی نه دا چی را الوزی

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۹۲) عجیبه ده ؟

زموږ پر خپل بدن ماران او لږمان خورند دي خو پروا نه کوی ، مگر د بل له بدنه د مچ او غوماشی د شړلو په
فکر کی یو (خپل لوی عیب هیڅ خو د بل کوچنی عیب هر څه .) استغفرالله

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۹۳) پخه او کره وینا

انگریزی متل دی چی وایی هغه څه وکړه چی صحیح (حقیقت) وی او هغه څه مه کوه چی آسانه وی ، یعنی

Do what is right, not what is easy

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۱۹۴) الهي رحمت

د ابن سینا څخه یې وپوښتل چی ژوند څنگه درباندی تیریری ؟

== -- ==

(۱۹۸) الهي سزا

د هغه انسان د خاموشي يا پټي خولي څخه وبيريږه چې تا يې زړه آزار كړى دى خو هغه هيڅ نه وايي يا هيڅ نسي كولاى مگر هر څه الله تعالى ته پرېږدي . نو خبردار اوسه چې الله تعالى يې هم ژر يا وروسته بدله درځخه اخلي

== -- ==

(۱۹۹) د اضرارو مقابلې

مصيبت د لوړ څخه راځي او دعا د كېښته څخه ورځي . كوم يو چې پياوړى وي ، هغه يې گټى

== -- ==

(۲۰۰) ننني دوستان

كه يو چا ته اضافه له هغه ارزښت وركوي چې ورته « لازم » وي ، نو ځان ته اضافه له هغه تاوان رسوي چې درته « لازم » وي ! دا چې بوغي (فوقانه - غباره) درباندي چاودي مه څښمپوه . پخپله دې تر حد زياته هوا وركړې وه

== -- ==

(۲۰۱) د ضمير صيقل

حقيقت او صداقت يوازيني هغه سكه ده چې د دنيا په هر مكان او دكان كې ډير ارزښت او چلښت لري .
امتحان يې كړه

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۲۰۲) پر بنو تلوار پر بدو تأمل

د نن کار سبا ته مه پرېږده . متوجه اوسه چی کله کله نه « بل خل » راځی ، نه « وقفه » راځی ، نه « بل وخت » راځی او نه هم « بیا » راځی . نو له همدې موقع او فرصت څخه گټه واخله داسی نه چی ناوخته سی

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۲۰۳) د حلال برکت

مالک بن دینار (رح) فرمایلی دي : که څوک تر یوه حرام دینار تیر سی نو دا هغه لره تر یو لک دینارو صدقه کولو هم بڼه دی

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۲۰۴) رښتیا او درواغ

رښتیا حق دی او درواغ ناحق دی . رښتیا د انسان تر پیدایښت پخوا لا موجود وو ، خو درواغ موجود نه وو . یعنی حقیقت طبیعی دی خو درواغ مصنوعي دی

پس ویلی سو چی حقیقت شتون لری خو درواغ اختراع کیږی

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۲۰۵) زما خواب

پرون یو دوست پسله ډیر وخته ولیدلم او راته وې ویل چی دا څومره زور سوی یې . ما ورته وویل چی زه ځکه د دې « الهي نعمت » څخه شکایت نه کوم چی ډیر خلک ترې محروم سوي دي

== -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- ==

(۲۰۶) نا آرامه انسان

انسان کالي بدلوي ، کور بدلوي ، دفتر بدلوي ، دکان بدلوي ، موټر بدلوي ، لوازم او سامان بدلوي ، دوستان بدلوي ، حتی اړیکې او خپلوی بدلوی خو بیا هم پریشانه او نا آرامه وی . دا ولی ؟

حُڪه چي خيل خوي او عادت نه بدلوي

(۲۰۷) اصلی او دایمی سکون

ما ورڇڻه ۽ پوئٽل ڇي سکون چيري دي ؟ هغه ڪرار په لاس کي قرآنڪريم راڳر او راته ويي ويل ڇي دغه دي

سبحان الله

(۲۰۸) باطنی سمون

که هکې له دباندي څخه ماته سی نو ژوند یې ختمیږی خو که له دننه څخه ماته سی ژوند یې پیلوی . نو مثبت او رغنده بدلون تل له دننه څخه وی . راځی چی موږ هم خپل باطن اصلاح کړو . ځکه چی رغنده کار تل له دننه راپیلوی او دباندي بشپړیږی

(۲۰۹) تعمق

يوهول او يوهيدل ډير فرق لري او دواړه ډير مشکل

(۲۱۰) لا تر کله ؟

همدا اوس دې پر تېر عمر او گناهونو د الله تعالى څخه مغفرت وغواړه . د توبې په سپيڅلو اوبو ځان ومينځه

ملاقات نږدې دى او هره شېبه امکان لري چې الله تعالى دې خپل حضور ته وغواړي . نو بڼه نه ده چې په خیرنه او دورنه څېره يې په وړاندې ودرېږي . که ته وغواړې يا نه ، که دې خوښه وي يا نه ، دا لحظه او دا صحنه حتماً درېاندې راځي .

اوس هم وختى دى . ساه لا چلېږي . پلمې بندې کړه . نن د عمل ورځ ده بېله حسابې ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله

(۲۱۱) شتمن فقير

کله چې ته وصيت پاته ليکي (يا شفاهي وصيت کوي) ، آيا خبر يې چې يوازينى څوک چې ستا د مال او دولت !يا جايداد څخه محروم پاتېږي ، هغه ته پخپله يې ؟

چا ته خپل سهم پرېږدي ؟ آيا هغه اولاد ته چې ډير ژر به دې هير کړي ؟ که هغه اولاد ته چې ستا د سهم يوه سلنه به هم نه درېسي خيراتوي ؟

نو اوس هم وختي دى او لا ژوندى يې ، ستا د خپل سهم زياته برخه صدقي ته وقف کړه ، داسې نه چې ناوخته سى ! آيا پوهېږي چې صدقه خورا افضل عبادت دى ؟ نو ولې يې ضايع کوي ؟

ولې دا کار هغه اولاد ته پرېږدي چې د دنيا په کارونو کې تر غوږونو پورې ډوب دى ؟ که همداسې ونکړي نو (پوه سه چې شتمن فقير يې (يعنى دلته شتمن او هلته فقير

(۲۱۲) زموږ د ټولنې دوه ترڅه حقايق

ځينى کسان هر څه لري بېله لياقته ، خو ځينى بيا هيڅ نلري بېله لياقته

«خود ناکامو انسانانو له یاره بیا اووه» سبا

(۲۱۶) د خلکو امتحانول

که د چا صبر او حوصله ازمایي نو انتقاد پر وکړه ، بیا وگوره
که د چا اخلاص ازمایي نو مشوره ځنی وغواړه ، بیا وگوره
که د چا غرور او ځانپالنه ازمایي نو خبره یې ومنه ، بیا وگوره
که د چا خوی او خصلت ازمایي نو سفر ورسره وکړه ، بیا وگوره
او که د چا سخاوت ازمایي نو پور ترې وغواړه ، بیا وگوره

(۲۱۷) ابن تیمیه (رحمه الله) ویلی دي

هغه عالم دی هلاک سي چی د جاهل د پوهولو څخه ډډه کوي او هغه جاهل دی هم هلاک سی چی د عالم له
خولی حق نه قبلوي

(۲۱۸) له فتنو او جنجالو ځان ساتنه

آیا د چپ والي یا خاموشي اهمیت درمعلوم دی ؟
خاموشي ستر نعمت دی په تیره کله چی : اختلافات ډیر وی ، آوازونه لوړ وی ، شخړی لاینحله وی ، علم لږ
وی ، او دلیل بی وسه او بی کسه وی

(۲۱۹) انسان ثابت حالت نلری

علماء وایي چی انسانان په دری دلیلونو سره تر شا خبری دریسی کوی یا ستا غیبت کوی

لومړۍ - کله چې ونسي کړای ستا دريځ ته ورسيدړی يا ستا حالت ولری ، نو تر شا خبری درپسې کوی

. دوهم . کله چی هغه څه ونلري چی ته یی لری ، نو دی غیبت او پس گوئی کوي

درېم - کله چی وغواري ستا په رقم ژوند غوره کړی یعنی ستا تقلید وکړی خو نه یې سي کولای ، نو غیبت او تر شا خبری درېسی کوی

دی ته د غیبت او حسد پیوستون وایی . راځی چی اوس نو د همدی فارمول پر اساس خپلو ځانو ،

خپلو دوستانو او خپلو مجلسيانو ته وگورو او هر يو جلا جلا و ارزوو . ښايي هيڅوک يا خورا لږ

حُنى خلاص وی

لا بيا هم نه تری منع کيرو ؟ استغفرالله

زمون د ناکامی اسباب تل زمون په دننه کی وی خومون یی د بل په وجود کی لټوو او هر بد پر نورو توانوو.

همدا مویوه لویه ټولنیزه ستونزه ده

(۲۲۲) ټولنيز انحراف

دا څومره تهمتونه او لفظي گوزارونه روان دي . خو تريخ حقيقت دا دی چې موږ دومره کوښښ او هلی ځلی د ځان د سمون او بدلون له پاره نه کوو څومره چې تر ځان د نورو د غلط ثابتولو له پاره یې کوو

(۲۲۳) رازداره اوسه

یو څوک چې تا ته خپل راز وایی ، خپل عزت او امانت در سپاري . نو خیانت مه پکښی کوه

(۲۲۴) کثیف او نجس عمل

یو ځل خو سترگی پټی کړه او داسی فکر وکړه چې د مړه انسان سرې او تازه غوښی ژویې او په خوله کی یې اړوې را اړوې . تر شونډانو دې د دې غوښو وینی څڅیری ، او د سرو غوښو ټوټې دې په غاښونو کی یو څه هم بندی وی

دا مهال به دې سترگی څومره سرې وی ، زړه به دې څومره ډبره وی ، څیره به دې څومره وحشی وی او حالت به دې څومره شهواني وی . دا به څنگه نجس او ناولی عمل وی ، ها ؟

آیا دغسی کرغیرنه صحنه دې خوښه ده ؟ که ځواب مثبت وی نو ښه ډیر غیبت کوه

که نه ، اوس هم وختي دی او قسم واخله چې نور به غیبت نه کوم . د غیبت اورېدل هم په غیبت کی شامل دی ، منع یې کړه یا ترې روان سه . دا به نو د ځان ، کورنی او ټولنی سره ستا نیکی وی . ولی دغسی وړیا احسان او نیکی نه کوي ؟

(۲۲۵) ودرېږه او وگوره

لا تر څو به زمانه ترتې ؟ دا يې حل لاره نه ده . متل دی چی له مردارو اوبو خپل کالي راټول کړه
د زمانې څخه شکایتونه مه کوه . بلکی خپل ځان بدل کړه چی الله دې روان حالت بدل کړی
(الرعد ۱۱)

(۲۲۶) خورا ستر او خورا کوچنی

يو عالم ویلی دي :
تر ټولو ستر امتحان اخیستونکی الله جل جلاله دی او تر ټولو کوچنی امتحان ورکونکی
د الله جل جلاله بنده دی
خو موږ لا بیا هم ؟

(۲۲۷) اول د ځان سمون

يو عالم څه بڼه ویلی دي : یواځینی څوک چي ته باید تر هغه بڼه او غوره سې ، هغه د پرون ورځې ته خپله
يې

((۲۲۸) د ځوانانو مسؤلیت

دا صحیح ده چی ځوانان د روان بد حالت مسؤلیت نلری ، ځکه په همدې بدو حالاتو کی زوکېدلي او لوی سوي
دي . مگر د همدې حالاتو د سمون او د فکرونو د تسکین مسؤلیت لری

(۲۲۹) په گړپوان کی وگوره

کافر چی وويني نو د اسلام پر نعمت د الله حمد او ثنا ووايه ؛
فاجر او گناه کار چی وويني نو پر تقوا باندی د الله حمد او ثنا ووايه ؛
جاهل چی وويني نو د علم له امله د الله حمد او ثنا ووايه ؛
ناروغ او مبتلا چی وويني نو د عافیت له امله د الله حمد او ثنا ووايه
په گړپوان کی وگوره ! ړوند د دنیا د لیدلو ، کون د اوریدلو ، گوډ د یو گام اخیستلو او گونگی د یوې خبری
کولو ارمانجن دی
خو ته لیدلای سې ، اوریدلای سې ، تللی سې او ږغیدلای سې
لا د الله شکر نه ادا کوي او نور اضافي او تجملی شيان هم غواړي ؟

(۲۳۰) غرضي دنیا

د ژوند تر ټولو ستره اشتباه می دا وه چی فکر می کاوه که په چا غرض ونکړم نو هغوی به می پر آرامه
پرېږدي
(وودي آلن)

(۲۳۱) خان ارزونه

شیخ الاسلام ابن تیمیہ (رح) څه بڼه فرمایلی دي : « مومن په حق خبره راضي وی که یې په گټه وی که یې په
» ! زیان ؛ خو باطله خبره یې ناخوښه وی که یې په گټه وی که یې په زیان

خو موږ ؟

==--==

(۲۳۲) الهي تراو او دعا

دا څومره بڼه احساس دی چې کله د الله تعالی سره د خپل زړه خبره کوو نو هغه له مخکې څخه لا بڼه پرې
خبر وی خو بیا یې هم زموږ څخه ویل غواړی

==--==

(۲۳۳) ننني انسانان

د یو حکیم څخه یې وپوښتل چې دا آسمان ولی داسې شین او صاف دی ؟

هغه ورته وویل دا ځکه چې انسانان هلته نسته

==--==

(۲۳۴) انسي شیطان

د نورو هغه عیبونه مه څرگندوه چې الله تعالی په پرده کې پټ ساتلی دي . یعنی د الله تعالی په اراده او فیصله
کې مداخله مه کوه او له ځانه انسي شیطان مه جوړوه

==--==

(۲۳۵) نابللی میلمه

دا داسې بې پروا میلمه دی چې د سهار او ماښام خیال نه ساتي . د ننوتو په نیت د کور دروازه هم نه ټکوي او
هیڅ دیوال یې مخ نسي راڅرخولای . مال او دولت یې هم مخه نه سي نیولای . نه رشوت اخلي او نه واسطه
پیژني . دا ډیر بې لحاظه میلمه دی چې د هیچا پروا نه کوی که هغه بوډا وی ، که ماشوم وی ، که جوړ وی او
که ناجوړ

هو ، دا نابللی میلمه « مرگ » دی چې نابیره راځي او هر څه لوتوي . نو چمتو اوسه او توبڼه برابره کړه
داسې نه چې ناوخته سی

==--==

(۲۳۶) خبرتیا

دا چی پہ خوانی کی مستی او پہ پیری کی سُستی وی ، نو د الله عبادت به کله کوی؟
(خواجہ عبداللہ انصاری)

(۲۳۷) آسانه او ارزانه ثواب

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایا چى الله تعالى خلور كلمې تر ټولو ډيرى خوښوي . سبحان الله ؛ الحمد لله ؛ لا اله الا الله ؛ الله اكبر

له دغو څخه چې هره يوه مخکې يا وروسته وايي فرق نه کوي

(صحیح مسلم : حدیث نمبر ۵۷۲۴)

نو راځي چي لږ تر لږه خود الله تعالى دا يوه خوبښي پر ځای کړو چي ډيره آسانه ده . هر ځای او په هر حالت کي يي ويلای سو (که په موټر کي يو ، که پلي يو ، که په کار کي يو ، که ناست يو) .

بس یوه یاکه اراده او فیصله غواړی

(۲۳۸) دعا عظمت

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمائی : عمر نہ زیاتروی مگر پہ نیکی سرہ ، تقدیر نہ بدلیوی مگر پہ دعا
سرہ

(ابن ماجه ۴۰۲۲)

او دځان په شمول هر چاته دعا کوه . څه معلومه ده که د يو چا قسمت ستا دعا ته معطله و؟

(۲۳۹) سابقہ یہ آئندہ سرہ و مینحہ

دا چی بدیی درسګری دي هغه « پرون » و ؛ که یې وبخښې دا « نن » دی ؛ خو چی اجر یې اخلي هغه « سبا » دی . مهاتما ګاندي په دی ارتباط وایی

د هغه چا بڅښل چې بدې درسره کړې دي ، د ماضي بدلون نه دی بلکې د راتلونکي بدلون دی

خومره بنه

(۲۴۰) مجازات او مکافات

تر یوې گناه وروسته د بلې گناه کول اصلاً د هغې سزا ده ؛
تر یوې نیکۍ وروسته د بلې نیکۍ کول اصلاً د هغې اجر دی

=====

(۲۴۱) د وجدان محکمه

د وجدان محکمي ته هر ورو مروراجع وکړه . ځکه چې هلته قطعاً غلطه فیصله نه کیږي
هلته نه حاضرین سته ، نه مراجعین ؛ نه شاهدان سته او نه مدافع وکیلان !
بلکې صرف « دوه محرران » او یو « ستر قاضی » سته او بس

=====

(۲۴۲) پر نفاق اتحاد

په دې ټولنه کې څلور کسان هغه وخت متحد کیږي چې د پنځم جنازه یې اخیستی وي
(اشفاق احمد)

=====

(۲۴۳) لویی او خانپالنه

خواجه نظام الدین اولیا څه بڼه ویلی دي
ای مسلمانانہ ! هر مسلمان چې وويني تر ځان يې بڼه وېوله که څه هم ته اطاعت کونکي يې او هغه گناه کار وي
. کيدای سي دا ستا وروستی اطاعت او نيکي وي خو د هغه وروستی گناه وي ، چې له امله به يې ته گناه کار
سي او هغه نیکوکار
هو ، ځان تر نورو بڼه بلل (په علم ، ظاهري عزت ، مؤقتي مقام ، قوم ، رتبه او نورو کې) هغه گناه ده چې د
نعمتونو د هلاکت سبب کیږي

=====

(۲۴۴) د خیرات قبولیت

فقیر د خان سره خورا ستر « راز » ګرځوي : په ظاهر يې درڅخه غواړي خو په حقیقت کې يې درکوي

=====

عالم ورته وويل : دا ټول عبادتونه د نورو له پاره كوي . ځكه ، خپل نېك اعمال يې هغه چا ته ځي چي غيبت يې كوي

هو ، د دغسی مسلمانانو نیک اعمال د غیبت په واسطه داسی خوړل کیږی لکه وینه (موریانه) چی لرگی خوری . زموږ ټولنه متأسفانه په دغسی معتادانو ډکه ده . نو د هغوی له پاره اوس هم ناوخته نه دی

==--==

((۲۵۰ غیبت یا قناعت ؟

ستر مشکلات به هغه مهال ختم سی که موږ یو په بل پسې د خبرو کولو پر خای یو د بل سره خبری وکړو

==--==

د لومړي کتاب پای

نور په دوهم ټوک کښي

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library